

महाराष्ट्र विधानसभा

पहिले अधिवेशन, २०१५

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

सोमवार, दिनांक ३० मार्च, २०१५ / चैत्र ९, १९३७ (शके)

(१) शालेय शिक्षण, क्रीडा आणि युवक कल्याण, उच्च व तंत्रशिक्षण, वैद्यकीय शिक्षण, मराठी भाषा, सांस्कृतिक कार्य मंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण, अन्न आणि औषध प्रशासन, संसदीय कार्य मंत्री		
(३) पर्यावरण मंत्री		
(४) पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ४३

मुंबईतील मिठी नदीतील प्रदूषण थांबविण्याबाबत

(१) * १५००० श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) :

सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईतील मिठी नदी काठावर वसलेल्या झोपडपट्टीमुळे तसेच त्या ठिकाणच्या उद्योगधंद्याच्या रसायन मिश्रीत सांडपाण्यामुळे होणाऱ्या प्रदूषणाबाबत मा. पर्यावरण मंत्र्यांनी दिनांक १९ जानेवारी, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास प्रत्यक्ष पहाणी केली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त पहाणीत कोणकोणत्या बाबी निदर्शनास आल्या,
- (३) असल्यास, मिठी नदीतील प्रदूषण थांबविण्याच्या दृष्टीने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सदर पाहणी दरम्यान, मिठी नदी किनाऱ्यांवर अतिक्रमणे/अनधिकृत भंगारखाने आढळून आली असून अनधिकृत कारखान्यांद्वारे निर्मित औद्योगिक सांडपाणी तसेच झोपडपट्टीतील आणि मिठी पाणलोट क्षेत्रातील विविध नाले, गटाराद्वारे घरगुती सांडपाणी, घनकचरा इत्यादी नदीपात्रात मिसळत असल्याचे निदर्शनास आले.

(३) मे. टेक्नोग्रीन एन्व्हायरो, पुणे या संस्थेमार्फत मिठी नदीचे तिच्या उगमापासून, समुद्रखाडीच्या संगमार्पर्यंत केलेल्या सर्वेक्षण अहवालानुसार मिठी नदीत मिसळत असलेल्या घरगुती सांडपाण्यावर प्रक्रिया करण्याबाबतचा प्रस्ताव मुंबई महानगरपालिकेकडे विचाराधीन आहे.

सदर प्रकरणी मा.मंत्री (पर्यावरण) यांचे अध्यक्षतेखाली आढावा बैठका घेण्यात येत आहेत. दिनांक ०२ मार्च, २०१५ रोजी मा. मंत्री (पर्यावरण) यांचे अध्यक्षतेखाली संपन्न झालेल्या बैठकीमध्ये मिठी नदीकाठी संरक्षक भिंतीचे बांधकाम पूर्ण करणे, औद्योगिक तसेच घरगुती सांडपाणी मिठी नदीत मिसळण्यास प्रतिबंध करणे, मिठी नदीतील गाळ काढणे तसेच घनकच-याचे व्यवस्थापन करणे इत्यादी बाबत संबंधितांस आदेश देण्यात आले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे येथील ससून सर्वोपचार रुग्णालयात रुग्णांची होणारी गैरसोय

(२) * १६८० श्री.जगदीश मुळीक (वडगाव शेरी) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ससून सर्वोपचार रुग्णालय, पुणे येथे स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी माहे डिसेंबर, २०१४ मध्ये वा त्यासुमारास दिलेल्या भेटीमध्ये रुग्णालयामधील अनेक कर्मचारी कामाच्या ठिकाणी आढळून आले नाहीत व औषध विभागामध्ये कालबाहय झालेला औषध साठा निदर्शनास आला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त रुग्णालयामध्ये येणाऱ्या दुर्गंधीसह रुग्णांच्या गैरसोईबाबत तसेच औषध साठा कालबाहय झाल्याबाबत अधिष्ठाता व कर्मचारी यांच्याकडे विचारणा केली असता त्यांच्याकडून समाधानकारक उत्तरे देण्यात आली नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले व त्यानुसार दोषींवर पुढे कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

काही रुग्णालयीन कर्मचारी कामाच्या ठिकाणी आढळून आले नाहीत हे खरे आहे. तथापि, कालबाहय औषध साठा निदर्शनास आल्याची बाब खरी नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) कामाच्या ठिकाणी नसलेल्या अधिकारी / कर्मचाऱ्यांकडून जापनाद्वारे खुलासा मागविण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिवरवाडी (ता.खटाव, जि.सातारा) येथे होणारी दूध भेसळ

(३) * १६०८ श्री.विजय औटी (पारनेर) : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिवरवाडी (ता.खटाव, जि.सातारा) येथे दूधात भेसळ करणा-या प्रविण कदम यांस अन्न व औषधे विभागाने दिनांक २१ जानेवारी, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास रंगेहाथ पकडले व त्याठिकाणी परमिट पावडरची १४ पोती, केमिकल युक्त ३ डबे असा एकूण रूपये ६६ हजारांचा मुद्देमाल जप्त करण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत पुढे कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(३) असल्यास, राज्यात अशाप्रकारे दूध भेसळीचे प्रकार दिवसेंदिवस वाढत असून सदर भेसळ रोखण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली तसेच भेसळ करणाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) होय, दि.१९/१/२०१५ रोजी अन्न व औषध प्रशासनाकडून सदर कारवाई करण्यात आली.

(२) सदर प्रकरणी संबंधितांविरुद्ध खटला दाखल करण्यात येत आहे.

(३) दिनांक १७/१२/२०१४ पासून अन्न व औषध प्रशासनाने नियंत्रण कक्ष स्थापन केला असून, टोल फ्री क्र. १८००२२२३६५ हा कार्यान्वित झाला आहे. जुलै, २०१४ पासून ४ फिरत्या प्रयोगशाळा कार्यान्वित झाल्या आहेत. तसेच ऑगस्ट, २०११ पासून दुधाचे ३,६३० नमुने संशयावरून विश्लेषणासाठी घेण्यात आले होते. त्यापैकी २,५२२ नमुने प्रमाणित घोषित झाले आहेत, ८९९ नमुने हे मानदाप्रमाणे नसल्याचे आढळून आले आहे, १६३ नमुने असुरक्षित घोषित झाले आहेत. मानदाप्रमाणे नसलेल्या नमुन्यांपैकी ४४३ प्रकरणात न्यायनिर्णय होवून रु. ७५,५३,७६०/- एवढा दंड आकारण्यात आला आहे व १४४ कंपाउंडींग प्रकरणांमध्ये रु. १२,३४,३००/- एवढा दंड आकारण्यात आला आहे. तसेच असुरक्षित घोषित झालेल्या नमुन्यांप्रकरणी १०९ खटले दाखल झाले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील चेंबुर परिसरातील रासायनिक कंपन्यांमुळे होणारे प्रदूषण

(४) * ६८३४ श्री.प्रकाश फातर्पकर (चेंबूर), श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.किसन कथारे (मुरबाड), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंबा कळवा) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महानगरपालिकेतर्फे सन २०१४ मध्ये प्रसिध्द करण्यात आलेल्या बृहन्मुंबई पर्यावरण स्थितीदर्शक अहवालात मुंबईतील पाणी, ध्वनी आणि वायु प्रदुषणाबाबत चिंता व्यक्त करण्यात आली असल्याचे माहे जानेवारी, २०१५ मध्ये वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, चेंबूर, माहूल गाव, न्यू टिळक नगर, प्रतिक्षानगर, गवाणपाडा, मानखुर्द, आणि गाव, विष्णु नगर आणि आंबापाडा परिसरात प्रदुषणाचे प्रमाण वाढल्याने या भागातील नागरिकांना त्वचा विकार, श्वसन रोग व दमा होण्यास सदर प्रदुषण कारणीभूत ठरत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत व त्यानुसार मुंबईतील पर्यावरणाच्या प्रदुषणाला प्रतिबंध करण्याच्या दृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) तसेच चेंबूर परिसरातील संबंधित कंपन्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

(उत्तर आले नाही.)

कोकणात पर्यावरण विभागाने गौण खनिज उत्खननावर बंदी घातल्याबाबत

- (५) * ६५६६ श्री.सदा सरवणकर (माहिम), श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी), डॉ.बालाजी किणीकर (अंबरनाथ) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) रत्नागिरी, सिंधुदुर्गासह कोकणात राज्य शासनाच्या पर्यावरण विभागाने गौण खनिज उत्खनन बंदी घातल्याने चिरेखान, माती, रेती, दगड, खडी आदींवर बंदी आल्याने मोलमजुरी करणाऱ्या मजुरांवर उपासमारीची पाळी आल्याने तसेच बांधकाम व्यवसायही अडचणीत आल्याने ही बंदी उठवावी अशी कोकणातील ग्रामस्थांनी मा. पर्यावरण मंत्री व जिल्हा पर्यावरण विभागाकडे अनेक वेळा लेखी निवेदने व आंदोलने करून मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर बंदी उठविण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, कोकणातील मोलमजुरी करणाऱ्या मजुरांवरील उपासमारी थांबावी व बंद पडलेली व्यावसायिक बांधकामे पूर्ण व्हावीत यासाठी सदर प्रस्तावावर शासनाने निर्णय घेतला आहे काय,
- (४) नसल्यास, निर्णयात्मक कार्यवाहीची सद्यःस्थिती काय आहे?

श्री. रामदास कदम : (१) होय,

केंद्र शासनाच्या दिनांक १६ ऑगस्ट, २०१० च्या कार्यालयीन जापनानुसार रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात पर्यावरण आघात मुल्यांकन अधिसूचना २००६ च्या परिशिष्टातील कॅटगरी अ व कॅटगरी बी यामध्ये समाविष्ट असलेल्या प्रकल्पांसाठी अधिस्थगन लागू झाले. तदनंतर सर्वोच्च न्यायालयाच्या SPL No.१९६२८-९६२९/२००९ च्या याचिकेवर झालेल्या निर्णयानुसार ५ हेक्टर खालील क्षेत्रातील गौण खनिजांच्या उत्खननसाठी पर्यावरण अनुमती घेणे बंधनकारक करण्यात आले आहे.

रत्नागिरी जिल्ह्यातील मंडणगड, दापोली, गुहागर व रत्नागिरी या चार तालुक्यांना या केंद्र शासनाच्या दिनांक १७.१०.२०१३ रोजीच्या जापनाव्दारे वगळण्यात आले असून जिल्हा खनिकर्म योजना तयार केली असून रत्नागिरी जिल्ह्यातील काळा दगड, माती, जांभा, चिरा, मुरुम या गौण खनिजांचे परवाने दि. २७.११.२०१४ रोजीच्या खाण समितीच्या बैठकीमध्ये जिल्हा खाणकाम योजनेस मंजूरी दिली आहे. समितीने मंजूरी दिल्याप्रमाणे सर्व तहसिलदार, उप विभागीय कार्यालयांना शासनाने प्रदान केलेल्या अधिकाराप्रमाणे अल्प मुदतीचे परवाने देणेबाबत सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहेत. त्यानुसार परवाने देण्यात येत आहे.

केंद्र शासनाच्या पर्यावरण विभागाच्या दिनांक २५.०७.२०१४ च्या जापनाव्दारे खेड, चिपळूण, लांजा, संगमेश्वर, व राजापूर या पाच तालुक्यात लागू असलेला मोरॅटोरियम उठविण्यात आलेला होता. आवाज फाउंडेशन यांनी मुंबई उच्च न्यायालय येथे दाखल करण्यात आलेल्या याचिकेवर दिनांक १३.८.२०१४ रोजी आदेश देऊन खेड, चिपळूण, लांजा, संगमेश्वर व राजापूर या तालुक्यातील उठविलेला अधिस्थगनाला स्थगिती दिली. सदर याचिकेवर दिनांक ११.१२.२०१४ रोजी सुनावणी होऊन मा.उच्च न्यायालयाने या पाच तालुक्यातील अधिस्थगन उठविण्यात आला. सदर योजनेनुसार रत्नागिरी जिल्ह्यातील काळा दगड, माती, जांभा, चिरा, मुरुम या गौण खनिजांचे परवाने देण्यासाठी दिनांक २२.१२.२०१४ रोजी जिल्हा खाणकाम समितीच्या बैठकीमध्ये जिल्हा खाणकाम समितीने मंजूरी दिली आहे. समितीने मंजूरी दिल्याप्रमाणे सर्व तहसिलदार, उप विभागीय कार्यालय यांना शासनाने प्रदान केलेल्या अधिकाराप्रमाणे अल्प मुदतीचे परवाने देणेबाबत सूचना निर्गमित करण्यात आलेल्या असून त्यानुसार परवाने देण्यात येत आहे. जिल्ह्यातील चिरेखाण व्यवसायांना रोजगार मिळत आहे. इकोसेन्सिटिव्ह झोनमध्ये येणा-या गावांना वगळून उर्वरित गावांतील खाणकामास मंजूरी दिली आहे.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात अल्प मुदतीचे परवाने जिल्हास्तरीय गौण खनिज परवाने समितीची मंजूरी घेऊन गौण खनिज परवाने देण्यात येतात.

केंद्र शासनाच्या पर्यावरण व वन विभागाच्या दि. १३.११.२०१३ च्या आदेशान्वये रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग जिल्हातील इको-सेन्सिटिव्ह झोनमध्ये येत असलेल्या गावांमध्ये गौण खनिज उत्खननास बंदी घातलेली आहे. तसेच दोडामार्ग तालुक्यातील सर्व गावांमध्ये गौण खनिज उत्खननास बंदी घालण्यात आलेली आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे शहरात अस्तित्वात नसलेल्या औषध दुकानांच्या नावे देयक तयार करून किडनीच्या आजारावरील औषध विक्री होत असल्याबाबत

(६) * १०८७९ श्री.योगेश टिळेकर (हडपसर), श्री.जगदीश मुळीक (वडगाव शेरी), श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे शहरात अस्तित्वात नसलेल्या औषध दुकानांच्या नावे बनावट देयक तयार करून किडनीच्या आजारावरील औषध विक्री केल्या प्रकरणी एका कंपनीचा परवाना अन्न व औषध प्रशासनाने रद्द केल्याची घटना माहे जानेवारी, २०१५ मध्ये वा त्यासुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पुणे येथे सदाशिव पेठेतील पेरुगेट पोलीस चौकी जवळील रस्त्यावर बिलाशिवाय किडनीच्या आजारावरील औषधाची विक्री करत असलेल्या एका व्यक्तीस माहे नोव्हेंबर, २०१४ मध्ये वा त्यासुमारास पकडण्यात आले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अशाप्रकारचे बनावट बिले तयार करून औषधांची विक्री करणा-या टोळ्या राज्यात अस्तित्वात आहेत काय,

(४) असल्यास, याबाबत चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीमध्ये काय आढळून आले, व त्यानुषंगाने शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) होय.

(२) होय.

(३) बनावट बिले तयार करून औषधांची विक्री करणा-या टोळ्या अस्तित्वात असल्याचे आढळून आलेले नाही.

(४) होय, एकूण ६ आरोपींविरुद्ध पोलिसांकडे F.I.R दाखल केला असून, औषध विक्रेत्याचा परवाना रद्द केलेला आहे. पोलिसांकडून अधिक तपास चालू आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मराठा आरक्षणामध्ये पुणे विभागातील पदवी विद्यार्थ्यांचे प्रवेश अपात्र ठरविल्याबाबत

(७) * १५०५१ श्री.वैभव नाईक (कुडाळ), श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाच्या माहे जुलै, २०१४ मध्ये मराठा आरक्षण लागू करण्याच्या निर्णयाच्या अनुषंगाने १६ टक्के आरक्षणामध्ये पुणे विभागात पदवी अभियांत्रिकीसह व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश घेतलेल्या २१९ मराठा विद्यार्थ्यांचे प्रवेश तंत्र निकेतन पुणे विभागीय सहसंचालक यांनी अपात्र ठरविले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्याची कारणे काय आहेत व विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होऊ नये याकरिता कोणती कार्यवाही करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) शैक्षणिक व सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातील मराठा समाजातील ज्या विद्यार्थ्यांनी शैक्षणिक वर्ष २०१४-२०१५ मध्ये दि. १४ नोव्हेंबर, २०१४ पूर्वी विविध व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेश घेतले आहेत, अशा विद्यार्थ्यांचे प्रवेश सामान्य प्रशासन विभागाच्या दि.२१/२/२०१५ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये अबाधित ठेवले आहेत.

तसेच या प्रवर्गात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना शासनाच्या दि.१६/०२/२०१५ च्या पत्रान्वये त्यांचे जात वैधता व नॉन क्रिमीलेयर प्रमाणपत्र सादर करण्यास दि. ३१/०३/२०१५ पर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

खेड (जि.रत्नागिरी) येथे पंचायत समितीमार्फत सुवर्णजयंती दलित वस्ती नळपाणी व शौचालय योजनेतर्गत पाठविण्यात आलेले प्रस्ताव गहाळ झाल्याबाबत

(८) * ६२२१ श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.रमेश कदम (मोहोळ), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खेड (जि.रत्नागिरी) येथे पंचायत समितीमार्फत सुवर्णजयंती दलित वस्ती नळपाणी व शौचालय योजनेतर्गत जिल्हा परिषदेच्या पाणीपुरवठा विभागाकडे ६०० प्रस्ताव वर्षभरापूर्वी पाठविण्यात आले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जिल्हा परिषदेच्या पाणीपुरवठा विभागाकडे पाठविण्यात आलेले सदर प्रस्ताव गहाळ झाल्याचा प्रकार समाजकल्याण समितीच्या बैठकीत लोकप्रतिनिधींनी निदर्शनास आणला, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यासंदर्भात चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार संबंधितांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) असल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती खेड यांचेमार्फत १७ ग्रामपंचायतींकडून प्राप्त झालेले वैयक्तिक शौचालय लाभार्थी कुटुंबांचे ३१६ व खाजगी नळ जोडणीचे ४०० असे १७ प्रस्ताव, सुवर्णजयंती दलित वस्ती नळपाणी व शौचालय योजनेतर्गत रत्नागिरी जिल्हा परिषदेच्या पाणीपुरवठा विभागाकडे पाठविण्यात आले होते.

(२) समाज कल्याण समितीच्या बैठकीमध्ये, लोकप्रतिनिधींनी सदर प्रस्ताव गहाळ झाले आहेत का अशी विचारणा केली होती. प्रस्ताव गहाळ झालेले नसून, प्राप्त प्रस्ताव आवश्यक बाबींची पूर्तता करणेसाठी, पंचायत समिती खेड तसेच उप अभियंता (ग्रापापु) जि.प. उप विभाग खेड कडे पाठविण्यात आले आहेत.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कर्जत तालुक्यातील चांदई व डिकसळ येथील सरस्वती शिक्षण
संस्थेने ३ महाविद्यालये बंद करण्याचा घेतलेला निर्णय

(९) * ७५७२ श्री.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग), श्री.धैर्यशील पाटील (पेण), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.प्रशांत बंब (गंगापूर), श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.अशोक पाटील (भांडूप पश्चिम), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.राज पुरोहित (कुलाबा), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), श्री.बाबुराव पाचर्णे (शिरूर), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई), श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कर्जत तालुक्यातील चांदई व डिकसळ येथील सरस्वती शिक्षण संस्थेच्या (यादवराव तासगावकर महाविद्यालय व नंदकुमार तासगावकर महाविद्यालय) अभियांत्रिकी, औषधनिर्माण शास्त्र, तंत्रनिकेतन या महाविद्यालयांकडे पैसे नसल्याने विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक व आर्थिक नुकसान झाल्याचे माहे जानेवारी, २०१५ च्या दुस-या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त संस्थेच्या महाविद्यालयातील कर्मचा-यांना गेली सहा ते आठ महिने पगार मिळलेला नाही तसेच शिक्षक, कर्मचारी व व्यवस्थापन यांच्यामध्ये सातत्याने होणा-या आंदोलनामुळे व व्यवस्थापनाकडे पैसे नसल्यामुळे सदरील संस्थेची ३ महाविद्यालये बंद करण्याचा निर्णय घेतला असल्याचे व्यवस्थापनाकडून सांगण्यात आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर संस्थेच्या आर्थिक व्यवहारांची चौकशी करण्यात यावी अशी मागणी शिक्षकांकडून होत आहे तसेच सदर महाविद्यालयीन कर्मचा-यांना पगार मिळत नसल्याने त्यांची व त्यांच्यावर अवलंबून असलेल्या कुटुंबांवर उपासमारीची वेळ आल्यामुळे कर्मचारी वर्ग दिनांक ५ जानेवारी, २०१५ पासून उपोषणास बसले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर मागणीनुसार चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले व त्यानुसार संबंधित कर्मचारी वर्गाला वेतन अदा न करणा-या शिक्षण संस्थेवर कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे तसेच उक्त शिक्षक व कर्मचा-यांना वेतन त्वरित मिळणेबाबत व उक्त सस्था बंद न होणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

(२) होय.

संस्थेने दिनांक १८.१२.२०१४ च्या पत्रान्वये सदर संस्था बंद करण्याबाबतचा प्रस्ताव आवश्यक कागदपत्रासह कुलसचिव, मुंबई विद्यापीठ यांना सादर केला आहे.

(३), (४) व (५) सदर संस्थेतील कर्मचा-यांचे सहा ते आठ महिन्यांचे वेतन प्रलंबित असल्याने, याबाबत शासनाने दिनांक ०६.०२.२०१५ रोजी बैठक आयोजित करून प्रलंबित वेतन अदा करून

शैक्षणिक कामकाज सुरु करण्याचे निदेश दिले होते. त्यानुसार संस्थेने दिनांक ०९.०२.२०१५ पासून शैक्षणिक कामकाज सुरु करण्यात आले आहे. तसेच प्रलंबित वेतनापैकी एक महिन्यांचे वेतन दिनांक ०९.०२.२०१५ रोजी दिले असून उर्वरित वेतन मार्च, २०१५ पर्यंत देण्याचे व्यवस्थापनाने मान्य केले आहे.

**केरळ येथे होणाऱ्या राष्ट्रीय क्रीडा स्पर्धेसाठी लागणारा
निधी उपलब्ध करून न दिल्याबाबत**

(१०) * ५२८० श्री.संग्राम थोपटे (भोर), अॅड.यशोमती ठाकूर (सोनावणे) (तिवसा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.अवधूत तटकरे (श्रीवर्धन), श्री.रमेश कदम (मोहोळ), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.दिलीप सोपल (बार्शी), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.राहुल मोटे (परांडा), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड) : सन्माननीय क्रीडा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केरळ येथे होणाऱ्या राष्ट्रीय क्रीडा स्पर्धेसाठी १ कोटी ७७ लाख ७४ हजार रुपयांचा निधी शासनाकडून माहे जानेवारी, २०१५ पर्यंत उपलब्ध न झाल्याने उक्त स्पर्धेत भाग घेतलेल्या खेळाडूंची साहित्य खरेदी प्रलंबित राहिली असल्याचे माहे जानेवारी, २०१५ मध्ये वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत चौकशी करण्यात आली आहे काय, त्यानुसार उक्त क्रीडा स्पर्धेस निधी उपलब्ध करून न देण्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, उक्त राष्ट्रीय क्रीडा स्पर्धेस त्वरीत निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाकडून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१), (२), (३) व (४) दिनांक ३१.०१.२०१५ ते १४.०२.२०१५ या कालावधीत केरळ येथे संपन्न झालेल्या ३५ व्या राष्ट्रीय क्रीडा स्पर्धेसाठी एकूण रु.१७७.८५ लाख एवढी रक्कम पुनर्विनियोजनाद्वारे उपलब्ध करून देण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे. तथापि स्पर्धेत सहभागी होणाऱ्या महाराष्ट्र राज्याच्या प्रतिनिधीक संघाच्या सराव शिबीरासाठी व अन्य काही तातडीच्या बाबींवर खर्च करण्यासाठी महाराष्ट्र ऑलिम्पिक असोसिएशनला शिवछत्रपती क्रीडा संकुल, बालेवाडी, पुणे येथील सुविधांच्या भाड्यापोटी जमा होणाऱ्या रकमेच्या निधीमधून रु. ८०.०० लाख एवढी रक्कम अग्रिम स्वरूपात उपलब्ध करून देण्यास शासनाने मान्यता दिली आहे.

**सावित्री नदी खाडी किनाऱ्यालगत असणाऱ्या पिण्याच्या
पाण्याचे स्रोत दूषित झाल्याबाबत**

(११) * ७२०३ श्री.मनोहर भोईर (उरण) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र औद्योगिक वसाहत व सावित्री नदी खाडी प्रदूषणाबाबत स्थानिक पर्यावरण संरक्षण व संवर्धन समितीच्या बैठकीत सावित्री नदी खाडी किनाऱ्यालगत असणाऱ्या पिण्याच्या पाण्याचे स्रोत दूषित झाले असल्याचे दि. १५ जानेवारी २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, सदर भागात २१ गावांच्या सर्वेक्षणात १० कर्करोगाचे रुग्ण आढळून आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या संदर्भात शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, तसेच येथील नागरिकांच्या आरोग्यास धोका होऊ नये म्हणून कोणत्या उपाययोजना केल्या वा करण्यात येत आहेत,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) ऑक्टोबर २०१४ ते डिसेंबर २०१४ या कालावधीत सावित्री नदी किनाऱ्यालगत २२ ठिकाणी पाण्याचे नमुने घेण्यात आले होते. त्यापैकी १३ ठिकाणाच्या पाण्याच्या नमुन्यांमध्ये सुक्ष्म जंतूचे (कोलिफॉर्म्स) प्रमाण मानकांपेक्षा अधिक आढळून आले. असे तालुका आरोग्य अधिकारी महाड यांचे अहवालात नमुद केले आहे.

(२) तालुका आरोग्य अधिकारी, महाड यांचे अहवालात, सदर गावातील आरोग्य तपासणी सर्वेक्षणात कर्करोगाचे १० रुग्ण आढळून आले आहे, तथापि सदर १० रुग्णांच्या कर्करोगाचा प्रदुषणाशी प्रत्यक्ष संबंध आहे किंवा कसे याबाबत तज्ञांचा अहवाल आवश्यक असल्याचे नमुद केले आहे.

(३) महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ व इतर संबंधित यांच्या स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांचे समवेत झालेल्या बैठकीमध्ये उपविभागीय दंडाधिकारी यांचे अध्यक्षतेखाली स्थापन केलेल्या औद्योगिक वसाहत, महाड पर्यावरण रक्षण व संवर्धन समितीच्या निर्देशानुसार खाडीपट्ट्यातील गांवात आरोग्य तपासणी करून पिण्याच्या पाण्याचे स्रोत तपासले जातात. अयोग्य पाण्याच्या स्रोतांचे संबंधित आरोग्य सेवकाकडून क्लोरीनेशन केले असून आरोग्य कर्मचाऱ्यांमार्फत जनतेस पाणी गाळून व उकळून पिण्याबाबतचे शिक्षण दैनंदिन सर्वेक्षणात चालू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईतील कांदीवली येथील बालक विहार विद्यालय या शाळेत
बोगस शिक्षक दाखवून शासनाची केलेली फसवणुक**

(१२) * ८३९० श्री.अतुल भातखळकर (कांदीवली पूर्व) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कांदीवलीतील (जि.मुंबई) डहाणूकर वाडी येथे बालक विहार विद्यालय या शाळेत बोगस शिक्षक दाखवून शासनाची वेतन अनुदानाच्या नावाखाली लाखो रुपयांची फसवणूक केल्याचे माहे जानेवारी, २०१५ मध्ये वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, संबंधित संस्थेने बोगस शिक्षकांचा पगार ऑनलाईन पध्दतीने काढला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, संबंधित संस्थापकावर व अधिकाऱ्यांवर शासनाने गुन्हे दाखल केले आहेत काय, असल्यास, त्याचे स्वरूप काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय हे खरे आहे.

(२) होय हे खरे आहे.

(३) व (४) बालक विहार विद्यालय, कांदीवली (पश्चिम), या माध्यमिक शाळेतील ४ अतिरिक्त शिक्षक बोगस असल्याची बाब निदर्शनास आल्यानंतर सदर ४ शिक्षकांचे समायोजनाचे आदेश रद्द करण्यात आले आहेत.

सदर अनियमिततेसंदर्भात संस्थेने प्रभारी मुख्याध्यापकास निलंबित केले आहे व तत्कालीन प्रभारी शिक्षण निरीक्षक यांना निलंबित करण्यात आले आहे. तसेच विभागीय शिक्षण उपसंचालक, मुंबई यांच्या अध्यक्षतेखाली त्रिसदस्यीय समिती गठीत करण्यात आली असून पुढील चौकशी सुरु आहे.

**कारसूळ (ता.निफाड, जि.नाशिक) येथील जिल्हा परिषद शाळेच्या
वर्ग खोल्यांकरिता निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(१३) * ५५४९ श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.विजय वडेटीवार (ब्रम्हपूरी), अॅड.यशोमती ठाकूर (सोनावणे) (तिवसा) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कारसूळ (ता.निफाड, जि.नाशिक) येथील जिल्हा परिषद शाळेच्या वर्ग खोल्यांकरिता तात्काळ निधी उपलब्ध करून देण्याच्या मागणीसाठी विद्यार्थ्यांनी आंदोलन सुरु केले असून रस्त्यावरच ठाण मांडले असल्याचे माहे जानेवारी, २०१४ मध्ये वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय ?

(२) असल्यास, वर्ग खोल्यांकरिता निधी उपलब्धतेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करणार आहे ?

- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणाबाबतची सखोल चौकशी केली असता शाळेच्या वर्ग खोल्यांना तात्काळ निधी वर्ग करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे ?
- (४) अद्याप, कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास त्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

- (२) सदर शाळेसाठी ४ वर्गखोल्या मंजूर करण्यात आल्या आहेत.
- (३) मंजूर केलेल्या ४ वर्गखोल्यांसाठी, शाळांकडे निधी वर्ग करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जिल्हा परिषद, बीड अंतर्गत प्राथमिक शाळांच्या इमारतीचे
भाडे अनुदान थकीत असल्याबाबत**

(१४) * १५३६४ श्री.जयदत्त क्षीरसागर (बीड) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बीड जिल्हा परिषद संचालित प्राथमिक शाळांचे भाडे सन २००८ पासून थकलेले असल्याने थकीत रक्कम रु.९१ लक्षची मागणी शिक्षण संचालक, पुणे यांच्याकडे दिनांक १९ मार्च, २०१४ रोजी करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, वर्षानुवर्षे इमारत भाडे न मिळाल्यामुळे इमारत मालकांनी शाळेला कुलूप लावण्याचा इशाराही दिलेला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत विधानपरिषद लोकप्रतिनिधी यांनी शिक्षण संचालक, पुणे यांना दिनांक २९ डिसेंबर, २०१४ रोजी वा त्या सुमारास निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त निवेदनाच्या अनुषंगाने सदरील शाळांचे इमारत भाडे त्वरीत अदा करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

- (२) होय.
- (३) होय.
- (४) मा.लोकप्रतिनिधींच्या दिनांक २९ डिसेंबर, २०१४ च्या निवेदनाच्या अनुषंगाने जिल्हा परिषद, बीड कार्यालयाकडील अनुदान निर्धारणानुसार अखर्चित, वसूल करावयाची रक्कम शासन खाती जमा केली नसल्याने इमारत भाड्यापोटी कार्यालयास अनुदान वितरीत करता येत नसल्याचे शिक्षण संचालक (प्राथमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी मा. लोकप्रतिनिधींना कळविले आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर येथील शासकीय रुग्णालयात जैव वैद्यकीय कचरा हाताळण्याच्या
नियमावलीचे पालन करण्यात येत नसल्याबाबत**

(१५) * १२९८ प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथील शासकीय रुग्णालयातील जैव वैद्यकीय कचरा (बायो मेडिकल वेस्ट) हाताळण्याच्या नियमावलीचे पालन न करता उक्त रुग्णालयातील जैव वैद्यकीय कचऱ्याचे (बायो मेडिकल वेस्ट) शास्त्रोक्त पध्दतीने विघटन करण्यात येत नसून कचरा लपवून व साठवून भंगार व्यावसायिकांना विकला जात असल्याचे माहे जानेवारी, २०१५ मध्ये वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले व त्यानुसार या प्रकरणातील दोषींवर कारवाई करण्याबाबत तसेच सदरहू कचरा शास्त्रोक्त पध्दतीने विघटन करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

नवी मुंबई शहरात कार्बनचे प्रमाण कमी करण्याबाबत

(१६) * १८३२ श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नवी मुंबई शहरात प्राणघातक कार्बनचे उत्सर्जन मोठ्या प्रमाणात होत असल्याने या संदर्भात नवी मुंबई महानगरपालिकेने एनर्जी ऑफ रिसर्च इन्स्टिट्यूटला इको-सिटी प्रकल्पांतर्गत सर्वेक्षण करण्यासाठी दिले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, इको-सिटी प्रकल्पांतर्गत केलेल्या सर्वेक्षणात कार्बनचे उत्सर्जन मोठ्या प्रमाणात होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले त्यानुसार कार्बनचे प्रमाण कमी करण्याच्यादृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. रामदास कदम :** (१) नवी मुंबई शहरात प्राणघातक कार्बनडाय ऑक्साईडचे प्रमाण मोठ्या प्रमाणावर होत नाही. नवी मुंबई महानगर पालिकेने इकोसिटी प्रकल्पांतर्गत द एनर्जी अँड रिसर्च इन्स्टिट्यूट ह्यांना शहरातील कार्बन फुट प्रिंटचे सर्वेक्षण करण्यासाठी दिले होते.
- (२) हे खरे नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

वाशिम जिल्ह्यामधील शिधापत्रिका धारकांना धान्य वाटपात होणारी अनियमितता

(१७) * १५६६१ श्री.लखन मलिक (वाशिम) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वाशिम जिल्ह्यामध्ये २ लाख ६२ हजार ३९८ शिधापत्रिकाधारकांना शासनाने निर्धारित केलेले गहू, तांदूळ, साखर, डाळ, पामतेल व रॉकेल वितरण करण्यासाठी हजारांच्यावर किरकोळ विक्रेते कार्यरत असतानाही जिल्ह्यातील नागरिकांना दरमहा पुरवठा विभागाकडून धान्याचा वाटप प्रत्यक्ष लाभार्थ्यांपर्यंत पोहचत नसल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१५ मध्ये वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, काही ठिकाणी धान्य वाटपात अनियमितता होत असून पुरवठा विभागाकडे तक्रारी केल्या असता त्याकडे जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष केले जात आहे, तसेच नागरिकांच्या तक्रारीकरीता पुरवठा विभागाने १०७७ हा टोल फ्री क्रमांक सुरु केला असतानाही तो मोबाईल अथवा लॅडलाईनवरून इतरत्र लागत असल्याने ग्राहकांना तक्रारी करताना अडथळा येत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर जिल्ह्यातील अनेक कुटूंबे शिधापत्रिका पासून वंचित आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत, त्यानुषंगाने धान्य वाटपात अनियमितता करणा-यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे तसेच सदर जिल्ह्यात शिधापत्रिकापासून वंचित असलेल्या कुटुंबांना शिधापत्रिका मिळण्याकरिता कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) वाशिम जिल्ह्यात एकूण २,८६,२९४ शिधापत्रिकाधारक असून सार्वजनिक वितरण व्यवस्थे अंतर्गत वाटप करावयाचे अन्न धान्य एकूण ७७४ इतक्या रास्तभाव दुकानातून वाटप करण्यात येते. तथापि, धान्य मिळत नसल्याबाबत काही तक्रारी प्राप्त झाल्या आहेत.

(२) ग्राहकांच्या तक्रारी प्राप्त होताच सदर तक्रारींची संबंधित तहसिलदारामार्फत शहानिशा केली जाते. दूरध्वनी क्रमांक १०७७ हा संपूर्ण जिल्हाधिकारी कार्यालयासाठी वापरण्यात येतो. मात्र

सद्यस्थितीत वाशिम शहरात गटार योजनेचे काम सुरु असल्याने सदर दुरध्वनी खंडीत झाला असून, पूर्ववत सुरु होण्यासाठी भारत संचार निगम लिमिटेड यांच्याकडे पाठपुरावा सुरु आहे.

(३) नाही.

(४) अंत्योदय व प्राधान्य कुटुंबातील लाभार्थ्यांना धान्य मिळाले नसल्याची तक्रार नसून वरील लाभार्थ्यांव्यतिरिक्त अन्य शिधापत्रिकाधारकांना धान्य न मिळाल्याच्या तक्रारी प्राप्त होत आहेत. तथापी सद्यस्थितीत उपरोक्त लाभार्थ्यांनाच धान्य वाटप करण्यात येते.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अमरावती व अकोला जिल्ह्यात खाद्यतेलाच्या वापरलेल्या
डब्यांच्या पॅकिंगचा पुनर्वापर होत असल्याबाबत**

(१८) * १३०५० अॅड.वारीस पठाण (भायखळा) : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अन्न व औषध प्रशासन (जि.अमरावती) यांचेकडून राबविण्यात आलेल्या विशेष मोहिमेअंतर्गत अमरावती विभागातील अमरावती व अकोला जिल्ह्यातील खाद्यतेलाच्या वापरलेल्या डब्यांच्या पॅकिंगचा पुनर्वापर करणाऱ्या खाद्यतेल उत्पादकांकडून सुमारे २ कोटी रुपयांचे तेल जप्त करण्यात आल्या प्रकरणी अन्न व सुरक्षा व मानके अधिनियम २००६ व नियमन २०११ अंतर्गत कलम २६(१) सहवाचन कलम २७(१) व (पॅकेजिंग व लेबलिंग) नियमन २०११ चे नियमन २.१.११(२) (११) चा भंग केल्याप्रकरणी संबंधितांविरुद्ध कारवाई करण्यात आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, भेसळ/नकली उत्पादनाच्या विरोधात कठोर कारवाईबाबत शासनातर्फे कोणता धोरणात्मक निर्णय घेण्यात आला वा प्रस्तावित आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) अन्न सुरक्षा व मानके कायदा २००६ हा केंद्रिय कायदा असून, दिनांक ०५ ऑगस्ट, २०११ पासून सदर कायद्याची अंमलबजावणी संपूर्ण देशात सुरु करण्यात आलेली आहे.

भेसळयुक्त व असुरक्षित नमुन्याप्रकरणी सदर कायद्यामध्ये कठोर शिक्षेची तरतूद आहे.

उपरोक्त प्रकरणात तेलाचे नमुने भेसळयुक्त अथवा बनावट नसून ते प्रमाणित आढळले. परंतु सदर खाद्यतेल पॅकींग करण्यासाठी जुन्या वापरलेल्या टिनच्या डब्यांचा पुनर्वापर केल्यामुळे अधिनियमातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईत क्रिस्टल मेथ अॅफेटामिन हे ड्रग पावडरच्या स्वरूपात शाळांबाहेर
उपलब्ध करून विद्यार्थ्यांना व्यसनाधीन बनविले जात असल्याबाबत**

(१९) * ८४५० श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्री.सुरेश हाळवणकर (इचलकरंजी), श्री.राज पुरोहित (कुलाबा) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईत क्रिस्टल मेथ अॅफेटामिन हे ड्रग पावडरच्या स्वरूपात शाळांबाहेर उपलब्ध करून विद्यार्थ्यांना व्यसनाधीन बनविले जात असून शासनाचे याकडे दुर्लक्ष होत असल्याचे दिनांक २० जानेवारी, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त व्यसनाच्या आहारी गेलेले विद्यार्थी तपासणीकरिता केईएम रुग्णालयात काही महिन्यांपासून जात असून दर महिन्याला अशा व्यसनाच्या आहारी गेलेल्या ६० मुलांवर उपचार केले जात असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, असल्यास, चौकशीनुसार विद्यार्थ्यांना उक्त व्यसनातून बाहेर काढण्याबाबत शासन कोणते प्रयत्न करित आहे वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**औरंगाबाद जिल्ह्यातील बावीस गावांमधील पाणीपुरवठा समित्यांनी
राष्ट्रीय पेयजल योजनेंतर्गत लाखो रुपयांचा केलेला अपहार**

(२०) * १३२३३ श्री.प्रशांत बंब (गंगापूर) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात ग्रामीण भागातील जनतेला पाणी देण्यासाठी राबविण्यात येत असलेल्या राष्ट्रीय पेयजल योजनेंतर्गत औरंगाबाद जिल्ह्यातील बावीस गावांमध्ये या योजनेच्या पाणीपुरवठा समित्यांनी लाखो रुपयांच्या रकमेचा अपहार केल्याचे जिल्हा परिषद औरंगाबादच्या पाणीपुरवठा विभागाने केलेल्या चौकशीत निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, ग्रामीण भागातील जनतेसाठी मिळणाऱ्या रकमेचा अपहार करणाऱ्या पदाधिकारी/अधिकाऱ्यां विरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे आहे.

सदर अपहार राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत नसून भारत निर्माण कार्यक्रमांतर्गत आहे. औरंगाबाद जिल्ह्यातील २६ गावांमधील ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या अंमलबजावणीमध्ये संबंधित ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समित्यांनी सुमारे ९८ लाखांचा अपहार केल्याचे निदर्शनास आलेले आहे.

(२) पाणी पुरवठा योजनांच्या अंमलबजावणी करणा-या २६ गावांतील ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितींवर जिल्हा परिषदाद्वारा नोटीस बजावण्यात आल्या होत्या.त्यापैकी १७ गावांच्या समित्यांनी अपहारीत रक्कम रोखीने/कामाच्या स्वरूपात समायोजित करून भरणा केलेली आहे व ९ गावांच्या समितींवर फौजदारी गुन्हा दाखल करण्यात आलेला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अकोला जिल्ह्यात शालेय पोषण आहारासाठीचा २८५ क्विंटल तांदुळ इतरत्र विकण्यासाठी नेण्यात येणारे ट्रक पोलिसांनी पकडल्याबाबत

(२१) * ११६३२ श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला जिल्ह्यात शालेय पोषण आहारासाठी महाराष्ट्र औद्योगिक वसाहत महामंडळाच्या अकोलास्थित वसाहतीमधील गोदामातून २८५ क्विंटल तांदुळ इतरत्र विकण्यासाठी नेण्यात येत असलेले एम.एच.३० एबी १३५४ व एम.एच.०४, डीडी ८६०८ क्रमांकाचे ट्रक स्थानिक पोलीसांनी पकडले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर तांदुळ नागपूर येथे काळ्या बाजारात विक्री करण्यात येणार होता, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार शालेय पोषण आहाराचा गैरव्यवहार करणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) हे खरे नाही. स्थानिक पोलिसांनी शालेय पोषण आहार योजनेच्या तांदूळाची वाहतूक करणारी दोन वाहने पकडली होती. यामध्ये एकत्रित १४१.३ क्विंटल तांदूळ होता. तथापि, सदर तांदूळ शाळांच्या मागणीनुसार शाळांमध्ये पुरवठा करण्यासाठी नेण्यात येत होता.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील केवळ ५२ टक्के शाळांमध्ये संगणक असल्याबाबत

(२२) * १४६३४ श्री.सुनिल शिंदे (वरळी) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील

गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाच्या राष्ट्रीय शिक्षण योजना आणि प्रशासन विद्यापीठाने देशातील शिक्षणाच्या सन २०१३-१४ मधील परिस्थिती संदर्भात प्रकाशित केलेल्या अहवालानुसार महाराष्ट्रातील प्राथमिक व माध्यमिक शाळा मिळून केवळ ५२.७९ टक्के शाळांमध्ये संगणक असल्याची बाब माहे जानेवारी, २०१५ च्या दुस-या सप्ताहात वा त्या सुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, शासनाने राज्यातील शाळांचे वेतनेत्तर अनुदान बंद केल्यामुळे बहुतांश शाळांना संगणक खरेदी करणे व देखभाल-दुरुस्ती करणे अशक्यप्राय झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, राज्यातील शाळांना संगणक खरेदीसाठी अनुदान देण्याबाबत शासनाकडून आजतागायत कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) राष्ट्रीय शिक्षण योजना आणि प्रशासन विद्यापीठाच्या अहवालानुसार राज्यातील प्राथमिक व उच्च प्राथमिक शाळांपैकी ५०.६३% शाळांमध्ये संगणक उपलब्ध आहेत.

(२) हे खरे नाही.

(३) संगणक खरेदीसाठी शासनाकडून शाळांना स्वतंत्रपणे अनुदान उपलब्ध करून दिले जात नाही. अनुदानित माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांना टप्प्याटप्प्याने आय.सी.टी. योजनेतून संगणक प्रयोगशाळा देण्यात येते.

सर्व शिक्षा अभियानातून अनुदान उपलब्धतेनुसार स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या उच्च प्राथमिक शाळांना संगणक उपलब्ध करून दिले जातात.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नांदेड जिल्ह्यात कायमस्वरूपी पाणी पुरवठा करण्याबाबत

(२३) * १५४१५ श्री.प्रतापराव चिखलीकर (लोहा), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्रीमती अमिता चव्हाण (भोकर), श्री.बसवराज पाटील (औसा), श्री.हेमंत पाटील (नांदेड दक्षिण) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नांदेड जिल्ह्यातील ग्रामीण पाणी पुरवठा योजना राबवून त्यांची देखभाल व दुरुस्तीची जबाबदारी शासनाने जिल्हा परिषदेकडे दिली व त्यासाठी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण विभागाने वारंवार विनंत्या करूनही ही कामे वर्ग करून घेण्यास जिल्हा परिषद दुर्लक्ष करित असल्याने सदर जिल्ह्यात उन्हाळ्यापूर्वीच पाण्याची भीषण टंचाई निर्माण झाली असल्याचे माहे जानेवारी, २०१५ मध्ये वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुखेड (जि.नांदेड) तालुक्यात दुष्काळ सदृश्य परिस्थिती निर्माण झाली असल्याने प्रशासनाने पाणीटंचाई निवारणार्थ माहे जानेवारी ते मार्च व एप्रिल ते जून या कालावधीचा पाणी टंचाई कृती आराखडा तयार केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, मारतळा (ता.लोहा, जि.नांदेड) येथील पेयजल योजनेतर्गत शासनाकडून सन २००७-२००८ मध्ये ५३ लाखांच्या पाणी पुरवठा योजनेस मंजूरी मिळाली असून ६ वर्षांचा कालावधी लोटला तरीही योजनेचे काम अपूर्ण अवस्थेत असल्याने तेथील ग्रामस्थांनी सदर योजनेचे काम शीघ्र गतीने होण्याकरिता मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, लातूर, जिल्हाधिकारी आदींकडे माहे डिसेंबर, २०१४ मध्ये वा त्यासुमारास निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त सर्व प्रकरणी चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने उक्त जिल्ह्यात कायमस्वरूपी पाणी पुरवठा करण्याकरिता कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत, याबाबतची सदयःस्थिती काय आहे ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे अंशतः खरे आहे.

नांदेड जिल्ह्यातील महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत पूर्ण करण्यात आलेल्या ४ प्रादेशिक ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनेच्या हस्तांतरणाबाबत जिल्हा परिषद, नांदेड यांचेकडे पाठपुरावा सुरु आहे.

नांदेड जिल्ह्यातील सरासरीपेक्षा कमी झालेले पर्जन्यमानामुळे काही गावांमध्ये पाणी टंचाई निर्माण झालेली आहे.

(२) होय.

नांदेड जिल्ह्याचा माहे ऑक्टोबर, २०१४ ते माहे जून, २०१५ या कालावधीत टंचाई कृती आराखडा तयार केलेला आहे.

(३) हे अंशतः खरे आहे.

मारतळा ता.लोहा, जि.नांदेड येथील पाणी पुरवठा योजनेचे काम भौतिकदृष्ट्या पूर्ण झालेले असून योजनेद्वारा गावास माहे जानेवारी, २०१५ पासून पाणी पुरवठा सुरु आहे.

(४) नांदेड जिल्ह्यातील नळ योजनांच्या स्त्रोत बळकटीकरणासाठी २६१ गावांची निवड जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत करण्यात आलेली आहे.

प्रादेशित पाणी पुरवठा योजनांच्या हस्तांतरणाबाबतची कार्यवाही जिल्हा परिषद नांदेड यांच्याद्वारा सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मार्केटिंग फेडरेशन आणि आदिवासी विकास महामंडळाने खरेदी

केलेला मका गोदामातच पडून असल्याबाबत

(२४) * १२९४१ श्री.संजय सावकारे (भुसावळ) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) किमान आधारभूत धान्य खरेदी योजनेत सन २०१३-१४ मधील खरीप हंगामात मार्केटिंग फेडरेशन आणि आदिवासी विकास महामंडळाने खरेदी केलेला साडे नऊ लाख क्विंटल मका गोदामातच पडून आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाच्या जाचक अटींमुळे खरेदीदार पुढे येत नसल्याने सदर मका गोदामातच पडून सडत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रश्न भाग (१) व (२) नुसार चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने खरेदी-विक्री क्रिया सुलभ होण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही वा उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, कार्यवाहीस होणाऱ्या दिरंगाईची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) व (२) हे खरे नाही.

किमान आधारभूत धान्य खरेदी योजनेत सन २०१३-१४ मधील खरीप पणन हंगामात खरेदी केलेला सुमारे ९.५५ लक्ष क्विंटल मका केंद्र शासनाने दिलेल्या निदेशानुसार ई-लिलावाव्दारे विक्री करण्यासाठीचा शासन निर्णय दि. ४.१०.२०१४ रोजी निर्गमित करण्यात आला होता. त्यानुसार मका विक्रीची प्रक्रिया दि. ३१.१२.२०१४ रोजी पूर्ण झाली आहे.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**दक्षिण मुंबईतील धोबी तलाव येथील रंगभवन परिसरात
मराठी भाषा भवन बांधण्याबाबत**

(२५) * १५८८७ श्री.बसवराज पाटील (औसा), श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय

मराठी भाषा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मराठीच्या संदर्भात संशोधन विकास व संवर्धन करण्यासाठी ८० कोटी रुपये खर्च करून दक्षिण मुंबईतील धोबी तलाव येथील रंगभवन परिसरात मराठी भाषा भवन बांधण्याचा निर्णय सन २०१३ मध्ये शासनाने घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सन २०१४-१५ या आर्थिक वर्षामध्ये मराठी भाषा भवनाच्या उभारणीसाठी ५ कोटी रुपयांची तरतूद करण्यात आली असतानाही आजमितीस प्रत्यक्षात बांधकाम सुरु झाले नसल्याने या आर्थिक वर्षातील निधी परत करण्याची वेळ मराठी भाषा विभागावर आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू मराठी भाषा भवनाचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,

(४) असल्यास, मराठी भाषा भवन उभारणीच्या कामास विलंब होण्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत,

(५) मराठी भाषा भवन उभारणीचे काम त्वरीत पूर्ण होण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

(२) होय.

(३) प्रस्तावित भाषा भवनामध्ये एकूण ५६४८.५५ चौ.मी. क्षेत्रफळाच्या जागेत सुसज्ज प्रेक्षागृह, मराठी भाषा व सांस्कृतिक कार्य विभागाची विभागीय कार्यालये इ. चा समावेश आहे. सदर ठिकाणी भाषा विषयक संशोधन व प्रशिक्षण केंद्राची देखील सुविधा उपलब्ध करण्यात येणार आहे.

(४) व (५) बांधकामापूर्वी वारसा जपणूक समितीचे आक्षेप दूर करणे व आरक्षणात बदल इ. बाबींवर संबंधीत विभागांमार्फत कार्यवाही सुरु आहे.

नागाव (ता.अलिबाग, जि.रायगड) येथील हिरानंदानी यांच्या मे. डायनामिक्स
व्हेकेशन प्रा.लि. कंपनीने बेकायदेशीरपणे खाडीपात्र बुजविल्याबाबत

(२६) * ७७९२ श्री.अर्जुन खोतकर (जालना), श्री.शरददादा सोनवणे (जुन्नर), श्री.विजय औटी (पारनेर), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.रमेश कदम (मोहोळ), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नागाव (ता.अलिबाग, जि.रायगड) येथे हिरानंदानी यांच्या मे. डायनामिक्स व्हेकेशन प्रा.लि. कंपनीने सीआरझेडचे उल्लंघन करून व खारफुटीची कत्तल करून तसेच नैसर्गिक पाण्याचे स्रोत बदलून १५० एकर जमिनीवर भराव घातला असल्याचे दिनांक २२ जानेवारी, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर कंपनीला नागाव ग्रामपंचायतीने भराव करण्यासाठी ना हरकत दाखला अटी व शर्ती घालून दिल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर कंपनीने अटी व शर्ती न पाळता भराव सुरु ठेवल्याने नैसर्गिक पाणलोट मार्ग, खाडी मार्ग व अंतर्गत प्रवाह बंद झाल्यामुळे उक्त परिसरातील सुमारे ५०० एकर मधील वाड्या व शेतीचे नुकसान झाले असल्याचे तसेच स्मशानभूमीकडे जाणारी वाट देखील अडविण्यात आल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने उक्त दोषी कंपनीविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) हिरानंदानी यांच्या मे.डायनामिक्स व्हेकेशन रिसोर्ट प्रा.लि. कंपनीच्या नागाव येथील गट नं १२३७ या जागेत मातीचा भराव केला आहे. सदर भरावामुळे खारफुटीची कत्तल झालेली नाही असे जिल्हाधिकारी, रायगड-अलिबाग यांनी त्यांचे अहवालात नमुद केले आहे.

- (२) हे खरे आहे.
- (३) जिल्हाधिकारी, रायगड-अलिबाग यांचे अहवालानुसार सदर भरावामुळे नैसर्गिक पाणलोट मार्ग काही ठिकाणी बुजवल्याचे निदर्शनास आले आहे. मात्र पाणी जाण्यासाठी पर्यायी मार्ग निर्माण केले आहेत. त्यामुळे उक्त परिसरातील वाड्या व शेतीचे नुकसान झालेले नाही. स्मशानभूमीकडे जाणारी वाट अडविण्यात आलेली नाही तसेच खाडी मार्ग पात्र बुजविलेले नाही.
- (४) संबंधित कंपनीने नैसर्गिक प्रवाहाचे मार्ग मोकळे ठेवणे व विनापरवानगी कोणतेही काम न करणेबाबत तहसिलदार, अलिबाग यांचेकडून नोटीस देण्यात आली आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील प्राथमिक शाळांमधील २५ हजारावर लिपिक व
सेवकांचे ऑनलाईन वेतन थांबविण्यात आल्याबाबत

(२७) * ७५३२ श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य), श्री.रमेश कदम (मोहोळ), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी), श्री.प्रशांत बंब (गंगापूर), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), अॅड.यशोमती ठाकूर (सोनावणे) (तिवसा) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) केंद्र शासनाचा राईट टू एज्युकेशन कायदा असून राज्यशासनानेही सदरहू कायदा जसाच्या तसा केंद्रातील शाळांची रचना पध्दत लक्षात न घेता स्वीकारल्याने राज्यातील प्राथमिक शाळांमधील २५ हजारावर लिपिक व सेवकांवर बेरोजगाराची परिस्थिती उद्भवणार असून राज्यातील प्राथमिक शाळांमधील लिपिक व सेवकांचे ऑनलाईन वेतन थांबविले असल्याने त्यांच्यावर उपासमारीची वेळ आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त कायद्याचा शासनस्तरावर विचार करून याबाबत पुनर्निर्णय घेण्यासंदर्भात शासनाने पुढे कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सेलू तालुक्यातील (जि.वर्धा) दीपचंद चौधरी विद्यालयातील विद्यार्थ्यांच्या मध्यान्ह
भोजनाकरीता शिजविली जात असलेली खिचडी डेरीच्या गुरांना देण्यात येत असल्याबाबत

(२८) * १३८९४ श्री.विकास कुंभारे (नागपूर मध्य) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सेलू (जि.वर्धा) तालुक्यातील दीपचंद चौधरी विद्यालयातील विद्यार्थ्यांना मध्यान्ह भोजनाकरीता शिजविली जाणारी खिचडी वा पोषण आहार हा हेतुपुरस्सर बेचव बनविला जात असून विद्यार्थ्यांना कमी प्रमाणात वाटप करून उर्वरित पोषण आहार संस्था सचिवाच्या डेअरी फर्म मधील गुरांना दिला जात असल्याची बाब दिनांक २५ जानेवारी, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, पोषण आहार योजनेचा गैरवापर करणाऱ्या सदर संस्था सचिव व मुख्याध्यापक यांची चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीनुसार त्यांच्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.
(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण महामंडळ, पुणे विभागाने प्रदूषणाची पातळी ओलांडणाऱ्या कारखान्यांना नोटीसा बजावल्याबाबत

(२९) * १००५८ श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्री.योगेश टिळेकर (हडपसर), श्री.जगदीश मुळीक (वडगाव शेरी), श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण महामंडळ, पुणे विभागाने प्रदूषणाची पातळी ओलांडणारे पुण्यातील १९ कारखाने बंद केले असून पुणे, सातारा, सोलापूर मधील १५२ कारखान्यांना नोटीसा बजावल्याचे दिनांक २३ जानेवारी, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने सदर कारखान्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) हे खरे आहे.

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, प्रादेशिक कार्यालय, पुणे यांचेकडून पुणे विभागातील ज्या उद्योजकांनी जानेवारी, २०१४ ते डिसेंबर, २०१४ च्या दरम्यान संमतीपत्र घेतले नाही, तसेच घेतलेल्या संमतीपत्रात महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने घातलेल्या अटीची पूर्तता केला नाही. अशा उद्योगांना महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने प्रस्तावित आदेश दिले तसेच त्याच बरोबर १९ उद्योगांना कारखाने बंदचे आदेश देण्यात आले होते.

(२) प्रस्तावित आदेश दिलेल्या १५२ पैकी ९४ आदेश हे अतिप्रदूषणकारी उद्योगांना सांडपाणी व हवा उत्सर्जनाच्या ठिकाणी ऑनलाईन मॉनिटरिंग सिस्टिम बसविणेविषयी केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या आदेशानुसार निर्देश दिलेले आहेत व सदरची यंत्रणा बसविण्याची मुदत मार्च २०१५ पर्यंत आहे. उर्वरित ५८ उद्योगांपैकी ३७ उद्योगांनी सुधारणा केलेल्या आहेत व १६ उद्योगांनी जलप्रदूषण व हवाप्रदूषण सनियंत्रण यंत्रणेत सुधारणा करण्याचा आराखडा तयार करून सुधारणा करण्याचे काम प्रगतीपथावर आहे. तसेच ०४ उद्योग सध्या बंद असून ०१ उद्योग स्थलांतरीत झाला आहे यासाठी सदर उद्योगाकडून बँक हमी घेतली असून उद्योगांना जलप्रदूषण व हवाप्रदूषण संयंत्रणेत सुधारणा केल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील सर्व महानगरपालिकेतील वॉर्डात घनकच-याची शास्त्रीय पध्दतीने विल्हेवाट लावण्यासाठी पायलट प्रोजेक्ट राबविण्याबाबत

(३०) * १२१९३ श्रीमती मेधा कुलकर्णी (कोथरुड) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील सर्व महानगरपालिकेतील वॉर्डात जनतेच्या आरोग्य रक्षणासाठी पर्यावरण संरक्षण व नागरी घनकच-याची शास्त्रीय पध्दतीने विल्हेवाट लावण्यासाठी (ओल्या कच-याचे खतात रूपांतर व सुक्या कच-याची शास्त्रीय पध्दतीने विल्हेवाट) महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाने सर्व प्रादेशिक व उपप्रादेशिक कार्यालयांमार्फत व संबंधित महानगरपालिकांबरोबर संयुक्तरित्या पायलट प्रोजेक्ट राबविणे अपेक्षित आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रोजेक्टकरिता महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाने आर्थिक मदत न पुरविणे, पर्यावरण संरक्षण, संवर्धनात जाणुनबुजून दुर्लक्ष करणे, विविध कारखान्यांकडून घेण्यात येणारी बँक गॅरंटीची किती रक्कम महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाच्या कोषागारात असताना ती योग्य प्रकारे वापरली जात नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, गत ३ वर्षात आतापर्यंत महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाने किती कारखान्यांकडून बँक गॅरंटीची रक्कम जमा केली व किती कारखान्यांवर जप्ती आणली, तसेच बँक गॅरंटीची रक्कम आतापर्यंत महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाच्या कोषागारात किती जमा झालेली आहे,
- (४) असल्यास, सदर रक्कम योग्य पध्दतीने वापरण्यासाठी कोणती योजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) हे खरे नाही.

तथापि, महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळामार्फत सहा नगरपालिकांना नागरी घनकच-याची विल्हेवाट लावण्यासाठी पथदर्शी प्रकल्पाकरिता अर्थसहाय्य दिले होते.

- (२) महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाने जप्त केलेल्या बँक हमीमधून महानगरपालिकांना आर्थिक मदत पुरविणे किंवा पर्यावरण संरक्षण संवर्धन कार्यक्रम राबविणे अपेक्षित नाही.
- (३) महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळामार्फत गत ३ वर्षात राज्यामध्ये एकूण ५७८० कारखान्यांकडून रुपये २५२ कोटी आणि ३४ लाख इतकी बँक हमी घेण्यात आली असून त्यापैकी ५८३ कारखान्यांची रुपये १७ कोटी २५ लाख इतकी बँक हमी महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाने जप्त केली आहे.
- (४) महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाने जप्त केलेली बँक हमी मंडळाच्या एकत्रित उत्पन्नात जमा केली जाते.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात राष्ट्रीय छात्र सेनेचे युनिट मधील विद्यार्थ्यांना देण्यात येणारा अल्पोपहार भत्ता व धुलाई भत्ता बंद केल्याबाबत

(३१) * १०४१२ श्री.राहुल बोंद्रे (चिखली) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात राष्ट्रीय छात्र सेनेचे युनिट कार्यरत असून यामध्ये ६८५ महाविद्यालय व ८१५ शाळांचा समावेश आहे त्यामध्ये सुमारे १ लाख विद्यार्थी सहभागी झालेले असून या विद्यार्थ्यांना दर परेडवर १५ रुपये अल्पोपहार भत्ता दिला जातो तसेच धुलाई भत्ता दर महिन्याला १० रुपये दिला जातो परंतु सदर भत्ता एका वर्षापासून महाविद्यालय, शाळांना न मिळाल्यामुळे त्यांनी अल्पोपहार भत्ता देणे बंद केल्याचे माहे जानेवारी, २०१५ मध्ये वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त सेनेच्या युनिट करीता चामडी बूट, छात्रसैनिकांना कपडे, टोपी व इतर साहित्याकरीता शासनाकडून २५ टक्के याप्रमाणे अनुदान मिळते परंतु गत तीन वर्षापासून अनुदान न मिळाल्याने सदरील छात्र सैनिकांना साहित्यांचे वाटप करण्यात आले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाकडून छात्र सैनिकांना साहित्य मिळण्यासाठी महाविद्यालय व शाळांना अनुदान देण्यासंदर्भात कोणती कार्यवाही करण्यात येत आहे वा आली आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१), (२), (३) व (४) हे अंशतः खरे आहे. राज्यातील छात्रसैनिकांना अल्पोपहार भत्ता दर परेडकरीता रु. ५ व कनिष्ठ, वरिष्ठ विभागातील छात्रसैनिकांना अनुक्रमे ८ व ६ महिन्यांकरीता रु. १० धुलाई व चकाकी भत्ता मंजूर करण्यात येतो. छात्रसैनिकांना चामडी बूट, कपडे, टोपी इत्यादी साहित्य केंद्र शासनाच्या वतीने उपलब्ध करून दिले जाते. राष्ट्रीय छात्रसेना कार्यालयासाठी सन २०१३-१४ साठीचे अनुदान फेब्रुवारी, २०१४ मध्ये वितरीत करण्यात आले असून सन २०१४-१५ करिता निधी वितरण करण्यात आला आहे.

राज्यातील आयुर्वेद महाविद्यालयातील सेवानिवृत्त शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना वेतन अनुदान मिळण्याबाबत

(३२) * १५०३० श्रीमती देवयानी फरांदे (नाशिक मध्य) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शिक्षण विभागातील आर्ट, कॉमर्स, सायन्स व इंजिनिअरिंग इत्यादी विविध संस्थामधील सेवानिवृत्त कर्मचाऱ्यांना राज्य शासनाचे वेतन अनुदान मिळते परंतु आयुर्वेद महाविद्यालयातील शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना वेतन अनुदान मिळत नाही, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, राज्यातील आयुर्वेद महाविद्यालयातील सेवानिवृत्त शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांनी वेळोवेळी शासनाकडे याचा पाठपुरावा केला असून त्यांना वेतन अनुदान मिळालेले नसल्याने विदर्भातील ४ आयुर्वेद महाविद्यालय शिक्षकांनी उक्त प्रकरणी न्यायालयात याचिका दाखल केली असता न्यायालयाच्या निकालाच्या अनुषंगाने त्यांना सेवानिवृत्ती वेतन अनुदान लागू करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, राज्यातील उर्वरित आयुर्वेद महाविद्यालयातील सेवानिवृत्त शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना देखील वेतन अनुदान लागू करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) नाही.

शासन अनुदानित आयुर्वेद महाविद्यालयातील शासन मंजूर पदावरील शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना सेवेत असताना वेतन अनुदान दिले जाते. मात्र या अनुदानित संस्थातील सेवानिवृत्त कर्मचाऱ्यांना म.ना.से. नियम लागू नसल्याने सेवानिवृत्ती वेतन लागू नाही.

(२) मा.उच्च न्यायालय मुंबई, खंडपीठ नागपूर यांचे दि. १०.०६.२०१३ चे निर्णयानुसार शासन निर्णय दिनांक १७.०१.२०१५ अन्वये शासन अनुदानित १) विदर्भ आयुर्वेद महाविद्यालय, अमरावती २) श्री.आयुर्वेद महाविद्यालय, नागपूर ३) श्री.गुरुदेव आयुर्वेद महाविद्यालय, मोझरी, अमरावती ४) डा.मा.म.आयुर्वेद महाविद्यालय, यवतमाळ व संलग्नित रुग्णालये या चार याचिकादार संस्थेतील शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना निवृत्ती वेतन व उपदान मा.मंत्रीमंडळाने निर्णय घेतल्यानुसार लागू करण्यात आलेले आहे.

तसेच या प्रकरणी मा. सर्वोच्च न्यायालय, नवी दिल्ली येथे दाखल केलेली पुनर्विलोकन याचिका (Review petition) न्यायप्रविष्ट आहे.

(३) व (४) मा. उच्च न्यायालय मुंबई, खंडपीठ नागपूर यांचे दि. १०.०६.२०१३ चे निर्णयानुसार व त्याबाबत अवमान याचिके दाखल झाली होती त्यानुसार शासन निर्णय दिनांक १७.०१.२०१५ अन्वये शासन अनुदानित विदर्भ आयुर्वेद महाविद्यालय, अमरावती, श्री.आयुर्वेद महाविद्यालय, नागपूर, श्री.गुरुदेव आयुर्वेद महाविद्यालय, मोझरी अमरावती डा.मा.म. आयुर्वेद महाविद्यालय, यवतमाळ व संलग्नित रुग्णालये या चार संस्थामधील शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना सेवानिवृत्ती वेतन व उपदान देणेबाबतचा निर्णय घेतलेला आहे.

शासन अनुदानित खाजगी आयुर्वेद महाविद्यालये व संलग्नित रुग्णालयातील कार्यरत असलेल्या शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्ती वेतन) नियम १९८२ लागू नाही. तसेच सदर कर्मचारी संस्थाचा कर्मचारी असून शासनाचे कर्मचारी नाहीत. त्यामुळे निवृत्तीवेतन व उपदान लागू होत नाही.

नागपूर येथील शासकीय वैद्यकीय (मेडीकल) रुग्णालयास व महाविद्यालयास कर्क रोगावरील "लिनियर एक्सलेटर" हे उपकरण व कोबाल्ट युनिट उपलब्ध करून देण्याबाबत

(३३) * १४५५४ श्री.सुधाकर कोहळे (नागपूर दक्षिण), श्री.कृष्णा खोपडे (नागपूर पूर्व), श्री.विकास कुंभारे (नागपूर मध्य), श्री.सुधाकर देशमुख (नागपूर पश्चिम) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासकीय वैद्यकीय (मेडीकल) रुग्णालय तथा महाविद्यालय नागपूर येथे कर्करोगावर उपचार व शिक्षणाकरीता पदव्युत्तर अभ्यासक्रम राबविला जात असून सदर अभ्यासक्रमासाठी आवश्यक असलेले कोबाल्ट युनिट व अन्य सोयी उपलब्ध नसल्याचे दिनांक १० जानेवारी, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मेडिकलच्या कर्करोग विभागात गरीबांना उपचार मिळावा याकरिता सदर मेडिकल प्रशासनाने लिनियर एक्सलेटर व स्वतंत्र कॅन्सर इन्स्टिट्यूटसह विविध प्रकारचे महत्वाचे प्रस्ताव शासनाकडे पाठविले असून सदरील प्रस्तावास दोन वर्षे लोटूनही त्यावर कोणताही निर्णय घेण्यात आलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, प्रश्न भाग (१) व (२) बाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, असल्यास त्यानुसार प्रश्न भाग (१) मधील युनिट व सोयी-सुविधा सदरील रुग्णालयास उपलब्ध करून देण्यासह प्रश्न भाग (२) मधील सदर प्रस्तावावर शासनाने कोणता निर्णय घेतला वा घेण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय, नागपूर येथे कर्करोगावरील उपचार व शिक्षणाकरीता पदव्युत्तर अभ्यासक्रम राबविला जात असून कर्करोगासाठी आवश्यक असलेले कोबाल्ट युनिट व गर्भाशयाच्या कॅन्सर उपचाराकरता ब्रेकीथेरपी यंत्र उपलब्ध आहे. परंतु लिनियर अॅक्सेलेरेटर हे यंत्र उपलब्ध नाही.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

लिनियर अॅक्सेलेरेटर हे यंत्र खरेदीचा प्रस्ताव चालू आर्थिक वर्षात शासनास प्राप्त नाही.

संस्थेने शासनास पाठविलेला नागपूर येथे राज्यस्तरीय कर्करोग इन्स्टीट्यूट (State Cancer Institute) स्थापन करण्याबाबत रु. १२० कोटींचा (केंद्र व राज्य हिस्सा प्रमाण ७५:२५) प्रस्ताव, केंद्र शासनास पाठविण्यात आला आहे. केंद्र शासनाकडे त्याबाबतचा पाठपुरावा सुरु आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर येथे राज्यस्तरीय कर्करोग इन्स्टीट्यूट (State Cancer Institute) स्थापन करण्याबाबत केंद्र शासनास पाठविलेल्या प्रस्तावाबाबत पाठपुरावा सुरु आहे.

पुणे जिल्हयातील ससून रुग्णालयात रेबिजवरील
औषधांचा तुटवडा असल्याबाबत

(३४) * १५९७३ श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला), श्रीमती माधुरी मिसाळ (पर्वती), श्री.जगदीश मुळीक (वडगाव शेरी), श्री.योगेश टिळेकर (हडपसर) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे येथील ससून रुग्णालयात देण्यात येणाऱ्या रेबीजवर अँन्टीरिबीज या लसीचा तुटवडा असल्यामुळे सदरील रुग्णालयात कुत्रा चावल्यानंतर येणाऱ्या संबंधित रुग्णांना औषधे न देताच घरी पाठविले जात असल्याचे तसेच खुल्या बाजारातही उक्त औषधे मिळत नसून याकडे शासनाचे दुर्लक्ष होत असल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१५ च्या दुसऱ्या आठवड्यात वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पुणे महानगरपालिकेच्या आकडेवारीनुसार दर वर्षाला सुमारे १२ हजार नागरिकांना भटकी कुत्री चावत असल्यामुळे त्यांना रेबीज हा आजार होण्याचा धोका असतानाही सदरील रुग्णांना रेबीजची लस उपलब्ध करून न देण्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय निष्पन्न झाले व त्यानुसार उक्त प्रकरणी शासनाने पुढे कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) रुग्णांना सदर लस देण्यात येते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पनवेल (जि.रायगड) तालुक्यातील जिल्हा परिषदेच्या
शाळांमध्ये वीज जोडणी केली नसल्याबाबत

(३५) * १३३८१ श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पनवेल (जि.रायगड) तालुक्यातील चांदणेवाडी, हेहुटाणे, कोमलटेकडी, हरिग्राम, बेहरले, दंडाचीवाडी, शिवाजीनगर कसळखंड, खुटारी, फरशीचापाडा या आदिवासी पाड्यातील रायगड जिल्हा परिषदेच्या शाळांमध्ये वीज जोडणी केली नसल्यामुळे विद्यार्थ्यांना अंधारातच शिक्षण घ्यावे लागत असल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१५ मध्ये वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रायगड जिल्हा परिषद व शिक्षण विभाग यांच्या उदासिन धोरणामुळेच उक्त आदिवासी पाड्यातील शाळांमध्ये वीज जोडणी न झाल्यामुळे शिक्षक व विद्यार्थ्यांची मोठी गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी आदिवासी पाड्यांतील शाळांना तातडीने वीज जोडणी करण्याबाबत शासन कोणती कार्यवाही करणार वा करित आहे काय,
- (४) असल्यास, कार्यवाहीचे स्वरूप काय आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

यापैकी ७ पाड्यांतील शाळांमध्ये वीज जोडणी केली आहे. उर्वरित १२ पाड्यांतील शाळेत तात्पुरत्या स्वरूपात विद्युत पुरवठा करण्यात येत असून २ पाड्यांतील शाळांत वीज जोडणी केलेली नाही. मात्र त्या शाळांमध्ये अंधारात शिक्षण देण्यात येत नाही.

(२) नाही.

(३) व (४) १ शाळेत बांधकाम पूर्ण झाल्यावर कायमस्वरूपी विद्युत पुरवठा करण्यात येणार आहे. उर्वरित २ पैकी १ शाळेत वीज जोडणी करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. १ शाळा तात्पुरत्या स्वरूपात झोपडीत सुरु असल्याने, नवीन बांधकाम झाल्यावर तेथे वीज जोडणी देण्यात येणार आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील अपंग समावेशित शिक्षणातील (माध्यमिक स्तर) विशेष शिक्षकांचे वेतन प्रलंबित असल्याबाबत

(३६) * ५२८३ श्री.संग्राम थोपटे (भोर), अॅड.यशोमती ठाकूर (सोनावणे) (तिवसा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासन पुरस्कृत असलेल्या राज्यातील अपंग समावेशित शिक्षणातील (माध्यमिक स्तर) विशेष शिक्षकांचे वेतन मागील २४ ते २५ महिन्यांपासून देण्यात आले नसल्यामुळे महाराष्ट्र राज्य अपंग समावेशित शिक्षण संघ माध्यमिक यांनी संबंधिताकडे वेतन मिळण्यासाठी वारंवार मागणी करण्यात येऊनही अद्यापी शिक्षकांना वेतन मिळाले नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१५ मध्ये वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच राज्यात १६० मतिमंद मुलांच्या संस्था सन २००२ पासून विनाअनुदानित तत्वावर सुरु असून पुणे जिल्ह्यात २८ शाळांमधून जवळपास ६ हजार मुले शिक्षण घेत असून सदरील संस्थांमध्ये अनेक शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचारी गत १०-१२ वर्षांपासून वेतनापासून वंचित असल्याचेही निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू शिक्षकांना वेतन न मिळण्याची कारणे काय आहेत,

(४) उक्त शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचारी यांना त्वरीत वेतन देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

केंद्र शासन पुरस्कृत अपंग समावेशित शिक्षण योजना (माध्यमिक स्तर) या योजनेमधील ३२८ विशेष शिक्षकांचे सन २०१४-१५ साठीचे वेतन केंद्र शासनाने मंजूर केले असून त्यानुसार संबंधित पात्र विशेष शिक्षकांचे वेतन दिनांक १९/३/२०१५ रोजी वितरीत करण्यात आले आहे.

(२) व (३) सामाजिक न्याय विभागांतर्गत अपंग प्रवर्गाच्या अ-श्रेणीतील १२३ शाळा/कर्मशाळा यांना अनुदान तत्वावर मान्यता देण्याचा निर्णय दिनांक १२/३/२०१५ रोजी मंत्रीमंडळाने घेतला आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

इगतपूरी व त्र्यंबकेश्वर (जि.नाशिक) या तालुक्यातील ३७ गावांसाठी पाणी पुरवठा योजना पूर्ण करण्याबाबत

(३७) * ५५५२ श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.विजय वडेईवार (ब्रम्हपूरी), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), अॅड.यशोमती ठाकूर (सोनावणे) (तिवसा), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) इगतपूरी व त्र्यंबकेश्वर (जि.नाशिक) या तालुक्यातील ३७ हून अधिक गावांसाठी पाणी पुरवठा योजना मंजूर होवूनही अद्यापि ती पूर्ण करण्यात आली नसल्यामुळे पिण्याच्या पाण्याची तीव्र टंचाई निर्माण झाल्याने नागरिकांना पाण्यासाठी इतरत्र वणवण करावी लागत असल्याने स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी संबंधितांकडे वारंवार मागणी करण्यात येवून ही अद्याप पाणी पुरवठा करण्यात आला नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर पाणी पुरवठा योजना पूर्ण करून गावांना त्वरीत पाणी पुरवठा करण्याबाबत शासनाने कोणती तातडीची कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) इगतपूरी तालुक्यात एकूण ६० पाणी पुरवठा योजना मंजूर आहेत त्यापैकी ३३ योजनांन्दारे पाणी पुरवठा सुरु करण्यात आला असून ६ योजनांची कामे प्रगतीपथावर आहेत. उर्वरित २१ योजनांची कामे विविध कारणाने रखडलेले आहेत. त्यांना सदयस्थितीत अस्तित्वातील उद्भवाव्दारे पाणी पुरवठा सुरु करण्यात येत असून प्रगतीपथावरील ६ व रखडलेली पाणी पुरवठा योजनांची कामे पूर्ण करण्यासाठी आवश्यक ते नियोजन करण्यात येत आहे.

त्र्यंबकेश्वर तालुक्यात एकूण ५६ नळ पाणी पुरवठा योजना मंजूर आहेत. त्यापैकी २१ गावांना पाणी पुरवठा सुरु करण्यात आला आहे. उर्वरित ३५ गावांपैकी ५ गावांच्या पाणी पुरवठा योजना भौतिक दृष्ट्या पूर्ण आहेत. परंतु महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी यांच्या थकबाकीमुळे पाणी पुरवठा सुरु नाही. ४ योजना प्रगतीपथावर आहेत. २४ योजनांची

कामे सदयस्थितीत विविध कारणाने बंद आहेत. २ योजना पोलीस स्टेशनला तक्रार दाखल असल्यामुळे रखडलेली आहे. प्रगतीपथावर/रखडलेल्या योजना पूर्ण करण्यासाठी आवश्यक ते नियोजन करण्यात येत आहे. सदयस्थितीत अस्तित्वातील उद्भववाव्दारे पाणी पुरवठा करण्यात येत आहे. सदरची कामे ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समिती व तांत्रिक सेवा पुरवठादार यांच्याशी समन्वय साधून योजना पूर्ण करण्यासाठी आवश्यक ती कार्यवाही करण्यात येत आहे. (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वसई (जि.पालघर) तालुक्यात शासकीय धान्य पुरवठा,
रॉकेलच्या वितरणामध्ये होत असलेला गैरव्यवहार**

(३८) * १५९३९ श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वसई (जि.पालघर) तालुक्यात तहसीलदार कार्यालयाच्या पुरवठा विभागाच्या कक्षेत येणाऱ्या शासकीय धान्य पुरवठा, रॉकेलच्या वितरणामध्ये मोठ्या प्रमाणावर गैरव्यवहार होत असल्याचे दिनांक १७ फेब्रुवारी, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत व त्याअनुषंगाने जबाबदार असलेल्या संबंधित पुरवठा अधिकारी व परवाना धारकांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१), (२) व (३) दि. १६.०२.२०१५ रोजी वसई येथील तहसिल कार्यालयात झालेल्या बैठकीमध्ये प्राप्त झालेल्या तक्रारीच्या अनुषंगाने तपासणी करण्यात आली आहे. तपासणीच्या अहवाल तयार करण्यात आला असून पुढील आदेशार्थ जिल्हाधिकारी, पालघर यांच्याकडे सादर करण्यात येत आहे. त्यावरील जिल्हाधिकारी यांच्या निर्देशानुसार सकृतदर्शनी दोषी आढळून आलेल्या व्यक्तिविरुद्ध उचित कारवाई करण्यात येईल.

**राज्यात औषधी दुकानांवर फार्मासिस्ट असल्याची
तपासणी होत नसल्याबाबत**

(३९) * १३२५३ श्री.प्रशांत बंब (गंगापूर) : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात औषध विक्रीची सुमारे ५५ ते ६० हजाराच्या जवळपास दुकाने असून फार्मासिस्ट अॅक्ट, १९४८ अन्वये औषधी दुकानावर फार्मासिस्ट असणे बंधनकारक आहे तथापि, फार्मासिस्ट

आहेत किंवा नाही याची तपासणी करण्यासाठी राज्यात फार्मसी इन्स्पेक्टर नसल्यामुळे औषधी दुकानातून चुकीची औषधे दिली जात असल्याने अनेकांचे हकनाक बळी जात आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, औषधी दुकानांवर फार्मासिस्ट असल्याची तपासणी करणारे इन्स्पेक्टर नियुक्ती करण्यासंदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. गिरीश बापट : (१) नाही, राज्यातील औषध विक्रीच्या दुकानात फार्मासिस्ट नसल्याने चुकीची औषधे दिली जातात, हे खरे नाही.

(२) औषधी दुकानाची नियमित तपासणी अन्न व औषध प्रशासनाकडून केली जाते व फार्मासिस्ट नसल्यास नियमानुसार आवश्यक कारवाई केली जाते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर जिल्ह्यात "बॉम्बे मार्केट" नावाने बनावट कंपन्यांच्या औषधांची मोठ्या प्रमाणात विक्री होत असल्याबाबत

(४०) * १५४२१ श्री.प्रतापराव चिखलीकर (लोहा) : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर जिल्ह्यात "बॉम्बे मार्केट" नावाने बनावट कंपन्यांच्या औषधांची मोठ्या प्रमाणात विक्री होत असल्याने सर्वसामान्य नागरिकांच्या आरोग्यालाच धोका निर्माण झाल्याचे एका पहाणीत माहे फेब्रुवारी, २०१५ मध्ये व त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणाची चौकशी केली आहे काय, असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत व त्या अनुषंगाने सदर प्रकाराला आळा घालण्यासाठी कोणत्या उपाययोजना केल्या वा करण्यात येत आहेत,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत व याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही. तथापि, दि.११.०२.२०१५ रोजीच्या दै.लोकसत्तामध्ये नागपूर जिल्ह्यात "बॉम्बे मार्केट" नावाने बनावट औषधांची विक्री या मथळ्याखाली बातमी प्रसिध्द झाली होती.

(२) सदर प्रकरणी चौकशी करण्यात आली असून, त्यात प्रथितयश कंपन्यांच्या औषधांशी नामसाधर्म्य असलेली औषधे/अन्न (food supplement) बाजारात विक्री करिता उपलब्ध आहेत. सदरची औषधे ही बनावट नसून त्या त्या राज्यातील सक्षम प्रधिका-याने दिलेल्या परवान्याअंतर्गत उत्पादित केलेली आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अहमदपुर (जि.लातूर) तालुक्यातील पिण्याच्या पाण्याचे प्रस्ताव मंजूर करण्याबाबत

(४१) * १३३०८ श्री.अर्जुन खोतकर (जालना) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अहमदपुर (जि.लातूर) तालुक्यात गत वर्षी अत्यल्प पाऊस झाल्याने यावर्षी १२४ पैकी सुमारे ४४ गावांत माहे जानेवारी, २०१५ मध्ये वा त्यासुमारास तीव्र पाणी टंचाई निर्माण झाली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर तालुक्यातील ५ गावांना टँकरने तर २३ गावांना अधिग्रहणाद्वारे पाणी पुरवठा केला जात आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) तसेच १६ गावातील पिण्याच्या पाण्याचे प्रस्ताव अजून मंजूर झाले नसल्याने तेथील नागरिकांना पाण्यासाठी भटकंती करावी लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले, तदनुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) व (२) हे अंशतः खरे आहे. दिनांक १६.३.२०१५ पर्यंत ७ गावे व वाड्यांना ६ टँकरद्वारे व २९ गावे व वाड्यांना ३३ विंथन विहिर अधिग्रहणाद्वारे पाणी पुरवठा करण्यात येत आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) अहमदपूर तालुक्यात ११३ गावे व वाड्यांत पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा करण्यासाठी १२९ उपाययोजनांना मंजूरी देण्यात आलेली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील वजन-मापे उत्पादन, दुरुस्ती व विक्री करण्यासाठीचे परवाना नुतनीकरण प्रलंबित असल्याबाबत

(४२) * १४९०५ श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्री.राहुल मोटे (परांडा), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात शासनाच्या वैद्यमापन विभागाच्या जाचक अटीमुळे वजन-मापे, दुरुस्ती, उत्पादक, विक्रेते यांच्या परवान्याच्या नुतनीकरणाची हजारो प्रकरणे प्रलंबित आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, वजन-मापे, दुरुस्ती, उत्पादक आणि विक्रेते यांच्या परवान्याच्या नुतनीकरणाचे काम रखडल्यामुळे राज्यातील सुमारे ५ हजार परवानाधारक व्यावसायिकांचे काम ठप्प झाले असल्याचे व त्यांना आर्थिक तोटा सहन करावे लागत असल्याचे दिनांक २ फेब्रुवारी, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे तसेच सदर जाचक अटी रद्द करणेबाबत राज्यातील अनेक स्तरातून मागणी होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, चौकशी केली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत व त्यानुसार परवान्यासाठी असलेल्या जाचक अटी रद्द करणेबाबत तसेच परवाना तात्काळ मिळणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) , (२), (३) व (४) सन २०१५ या वर्षासाठी वजन-मापे उत्पादक, दुरुस्तक व विक्रेत्यांच्या परवान्यांचे नुतनीकरण करण्यासाठी वैधमापन शास्त्र यंत्रणेकडे एकूण १४८३ अर्ज प्राप्त झाले होते. त्यापैकी २३९ अर्जांमध्ये त्रुटी असल्यामुळे प्रलंबित आहेत. त्रुटीची पूर्तता करण्यासाठी संबंधितांना लेखी कळविण्यात आले आहे.

नियंत्रक, वैधमापन शास्त्र यांनी दिनांक २२.१०.२०१४, दिनांक २७.१०.२०१४ परिपत्रकान्वये दुरुस्तकांनी व्यावसायिकांकडून शासकीय शुल्क गोळा करून निरीक्षकाकडे जमा करणे अपेक्षित नसल्याचे नमूद करून तसे केल्यास महाराष्ट्र वैधमापन शास्त्र (अंमलबाजवणी) नियम, २०११ च्या नियम १० मधील तरतूदीप्रमाणे त्यांचे परवाने रद्द करण्यात येईल, अशा सूचना वैधमापन शास्त्र यंत्रणेतील अधिकाऱ्यांना दिलेल्या आहेत. सदर परिपत्रकाविरुद्ध मा.उच्च न्यायालय, मुंबई येथे रिट याचिका क्र. १११२६/२०१४ व औरंगाबाद खंडपीठ येथे रिट याचिका क्र. ३४२/२०१५ दाखल झाल्या आहेत. त्यापैकी रिट याचिका क्र. ३४२/२०१५ मध्ये मा.उच्च न्यायालयाने परवानाधारकांना संबंधित उपयोगकर्त्यांच्या (Customers) नावाने शुल्क जमा करण्यासाठी परवानगी देण्याबाबतचे अंतरिम आदेश दिनांक १२.०१.२०१५ रोजी दिलेले आहेत.

तसेच नियंत्रक, वैधमापन शास्त्र दिनांक १३.११.२०१४ च्या पत्रिपत्रकाव्दारे परवान्याच्या नुतनीकरणासाठी नियमान्वये विहित केलेल्या तांत्रिक अटीचे पालन करण्याच्या सूचना वैधमापन शास्त्र यंत्रणेतील अधिकाऱ्यांना दिलेल्या आहेत. सदर परिपत्रकाविरुद्ध महाराष्ट्र राज्य वजन-मापे परवानाधारक संघटनेने दाखल केलेली याचिका क्र. ११११७/२०१४ मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी दिनांक २७.०१.२०१५ रोजीच्या निर्णयान्वये फेटाळली आहे.

महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळात अवैधरित्या झालेल्या भरतीबाबत व अधिकारी/कर्मचाऱ्यांनी प्रशिक्षणाकरिता केलेल्या परदेश दौऱ्याबाबत

(४३) * १४५८६ श्रीमती मेधा कुलकर्णी (कोथरुड) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महाराष्ट्र शासनाच्या पर्यावरण, सामान्य प्रशासन, वित्त विभाग व मंत्री मंडळ यांची पूर्व मान्यता न घेता माहे सप्टेंबर, २००९ मध्ये वा त्यासुमारास सुमारे ११५ क्षेत्र अधिकारी व इतर अधिकाऱ्यांची पदे महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाने अवैधपणे भरती केली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, यामध्ये झालेली प्रशासकीय अनियमितता, गैरप्रकार यामुळे औरंगाबाद हायकोर्टात याचिका दाखल केलेली असताना सदर बाब न्यायप्रविष्ट असूनही व सेवेत कायम नसलेल्या क्षेत्र अधिकाऱ्यांना प्रशिक्षणासाठी परदेशात पाठविले, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, मप्रनि मंडळातील अधिकारी व कर्मचारी माहे जानेवारी २००४ पासून परदेशात प्रशिक्षणासाठी अनेकदा गेले तर त्या संबंधी प्रशिक्षण विषय व त्या प्रशिक्षणाचा नागरिकांच्या हिताच्या दृष्टीने कोणत्या प्रकारे फायदा होत आहे, त्याचे थोडक्यात स्वरूप काय,
- (४) उक्त प्रश्न भाग (१) व (२) बाबत चौकशी करण्यात आली आहे काय, त्यानुषंगाने शासनाच्या संबंधित विभागाची परवानगी न घेता परदेश दौरा मंजूर करणा-या अधिका-यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाने पर्यावरण विभागाच्या पूर्वमान्यतेने क्षेत्र अधिकाऱ्यांची ११८ पदे व इतर अधिकाऱ्यांची पदे भरलेली आहेत.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) जल (प्रदुषण प्रतिबंध व नियंत्रण) कायदा, १९७४ व हवा (प्रदुषण प्रतिबंध व नियंत्रण) कायदा, १९८१ मधील तरतुदीनुसार, राज्य प्रदुषण नियंत्रण मंडळाने प्रदुषण नियंत्रण व पर्यावरण संवर्धन करण्यासाठी संबंधित अधिकाऱ्यांना प्रशिक्षण देणे गरजेचे आहे.

सन २००४ पासून मंडळातील विविध पदांवरील अधिकारी प्रदुषण नियंत्रण व पर्यावरण संवर्धन या विषयाशी संबंधित प्रशिक्षणासाठी परदेश दौऱ्यावर जाऊन आले आहेत. सदर प्रशिक्षणामुळे प्रदुषण नियंत्रण व पर्यावरण संवर्धन करण्यासाठी त्यांच्या दैनंदिन कामकाजामध्ये निश्चित उपयोग होत आहे.

(४) सदर प्रकरण न्यायप्रविष्ट असून मा.मुंबई उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठाने प्रस्तुत प्रकरणी "जैसे थे" स्थिती ठेवण्याचे आदेश दिलेले आहेत.

उपरोक्त क्षेत्र अधिकारी शासनाच्या पूर्वपरवानगीने परदेशात प्रशिक्षणासाठी गेले असल्याने परदेश दौरा मंजूर करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा

मुद्रणपूर्व सर्व प्रकिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.